

Številka: 007-8/2020/1
Datum: 27.05.2020

Na podlagi 5. odstavka 179i. člena Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 81/2010 – uradno prečiščeno besedilo, 46/16, 47/19) in na podlagi 3. alineje 15. člena Sklepa o ustanovitvi Javne Agencije za civilno letalstvo Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 81/2010) izdajam naslednjo

Direktivo o varnosti

**o obveznem javljanju pilotov letalnih naprav po Uredbi o jadralnem zmajarstvu
in jadralnem padalstvu**

Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije
Kotnikova ulica 19a
SI-1000 Ljubljana

1. Veljavna zakonodaja

Uredba o jadralnem zmajarstvu in jadralnem padalstvu (Uradni list RS, št. 13/99 in 18/01 – Zlet)

Varnostna priporočila preiskovalnega organa, izdana v skladu s četrtem odstavkom 5. člena ter 17. in 18. členom Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu, ter v skladu s 145. členom Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 81/10 – uradno prečiščeno besedilo, 46/16 in 47/19)

2. Opredelitev problema

Dne 25. 4. 2020 ob 10.51 uri po lokalnem času je pristojna oseba na letališču Ajdovščina obvestila letalski preiskovalni organ, da je prišlo do letalske nesreče, ki se je zgodila na območju med Budanjami in Dolgo Poljano približno 5 km vzhodno od letališča. V zraku sta trčila ULN ultralahko motorno letalo in jadralni padalec. Po trku je pilot ULN aktiviral reševalno padalo BRS. Ob padcu letala sta pilot in potnik utrpela težje telesne poškodbe (brez življenjske ogroženosti), medtem ko je jadralni padalec v nesreči izgubil življenje.

Iz uvodnega poročila o preiskavi letalske nesreče trka v zraku med ULN – motornim letalom FLY SYNTHESIS Storch, reg. oznake S5-PFA in jadralnim padalcem, v bližini letališča Ajdovščina, 25. april 2020, ki ga je Agencija za civilno letalstvo prejela dne 15. 05. 2020 izhaja, da je bila opravljena uvodna analiza dokumentacije o operativnih postopkih za varno izvajanje letenja v letalski coni letališča Ajdovščina in dokumentacija o načinu izvajanja poletov z jadralnimi padali in zmaji z vzletne točke Kovk.

Komisija pred izdajo uvodnega poročila ocenjuje, da obstaja tveganje za ponovitev dogodka. Cona letenja z jadralnimi padali in zmaji je v neposredni bližini letališča Ajdovščina. Letalska cona letenja št. 3 Budanje se nahaja nad cono letenja z jadralnimi padali in zmaji in relativno blizu šolskega kroga letališča tako, da predstavlja varnostno tveganje pri prihodu in odhodu letala iz cone. Priletna – odletna linija (po navodilu za uporabo in postopki letenja na letališču Ajdovščina) VFR točke E1 (Col) posega v cono letenja z jadralnimi padali in zmaji. Prav tako rutna VFR točka COL seka linijo leta jadralnih padalcev in zmajev.

Zgolj opazovanje zračnega prostora po pravilih VFR letenja v nekontroliranem zračnem prostoru, brez pravočasnih informacij za udeležence različnih kategorij letenja v kompleksnem ozkem zračnem prostoru, ne zagotavlja pričakovanega nivoja varnosti pri izvajanju letenja z motornimi in jadralnimi letali istočasno z izvajanjem posameznih letov z jadralnimi padali in zmaji znotraj letalske cone letališča Ajdovščina.

V uvodnem delu preiskave, Komisija za preiskavo letalske nesreče ocenjuje, da sta »Navodilo za uporabo in postopki letenja na letališču Ajdovščina LJAJ« Rev. št. 1 z dne 18. 11. 2014 in »Navodilo za uporabo vzletne točke Kovk – Log pri Vipavi«, s katerim obratuje Društvo Jadralnih padalcev Kovk Ajdovščina, izdano dne 15. 1. 2011, v neskladju.

Na podlagi zgoraj navedenega je letalski preiskovalni organ v skladu z določbami četrtega odstavka 5. člena ter 17. in 18. člena Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu z vidika izboljšanja letalske varnosti in zmanjšanje tveganj za nastanek tovrstnih nesreč v bodoče, ter v skladu s 145. členom Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 81/10 – uradno prečiščeno besedilo, 46/16 in 47/19), pred objavo končnega poročila o letalski nesreči izdal naslednja varnostna priporočila:

SI-SR006-2020

CAA – Javna agencija za civilno letalstvo RS, do uskladitve operativnih priročnikov za varno izvajanje letenja znotraj letalske cone Ajdovščina in cone letenja z jadralnimi padali in zmaji iz vzletne točke »Kovk – Log pri Vipavi« začasno prepove letenje posameznikov z jadralnimi padali in zmaji. Letenje posameznikov po »Navodilu za uporabo vzletne točke Kovk – Log pri Vipavi«, s

katerim obratuje Društvo Jadrlnih padalcev Kovk Ajdovščina je določeno kot »rekreativno letenje in letenje z namenom športnega letenja manj kot pet pilotov športnih naprav«.

SI-SR007-2020

CAA - Javna agencija za civilno letalstvo RS, do uskladitve operativnih priročnikov za varno izvajanje letenja znotraj letališke cone Ajdovščina in cone letenja z jadrlnimi padali in zmaji iz vzletne točke »Kovk – Log pri Vipavi« začasno prepove izvajanje letov v coni št. 3 Budanje.

SI-SR008-2020

CAA - Javna agencija za civilno letalstvo RS naj v Zborniku letalskih informacij AIP zagotovi objavo con zračnega prostora s koordinatami registriranih vzletišč za letenje z jadrlnimi padali in zmaji v RS – ENR 5.5 AERIAL SPORTING AND RECREATIONAL ACTIVITIES.

Ta direktiva o varnosti se izdaja zaradi realizacije varnostnega priporočila št. SI-SR006-2020 ter zaradi preprečitve podobnih nesreč v prihodnosti.

3. Direktiva o varnosti

Glede na navedeno direktor Javne agencije za civilno letalstvo Republike Slovenije izdaja naslednjo direktivo o varnosti o obveznem javljanju pilotov letalnih naprav po Uredbi o jadrlnem zmajarstvu in jadrlnem padalstvu

Definicija in področje uporabe:

Do uskladitve operativnih priročnikov za varno izvajanje letenja znotraj letališke cone Ajdovščina in cone letenja z jadrlnimi padali in zmaji iz vzletne točke »Kovk – Log pri Vipavi«, se uvaja obvezno javljanje pilotov letalnih naprav, letališču Ajdovščina, tudi ko ne gre za organizirano letenje (5 ali več pilotov letalnih naprav, usposabljanje, športno tekmovanje ali prireditve).

S to direktivo o varnosti Agencija za civilno letalstvo nalaga letališču Ajdovščina ukinitve cone številka 3 Budanje ter Društvu jadrlnih padalcev Kovk Ajdovščina, opis načina javljanja, ki bo usklajen z letališčem Ajdovščina.

Letališče Ajdovščina in Društvo jadrlnih padalcev Kovk Ajdovščina morata nemudoma in ponovno po uskladitvi priročnikov, izvesti aktivnosti za obveščanje uporabnikov vzletne točke Kovk – Log pri Vipavi o obveznem javljanju. Za ta namen je potrebna namestitev ustreznih informativnih tabel na vzletni točki in na drugih ustreznih mestih, na katerih mora biti navedena obveznost javljanja upravniku letališča Ajdovščina, na način, da tudi piloti letalnih naprav, ki ne letijo organizirano, pred začetkom aktivnosti, o svoji nameravani aktivnosti posredujejo SMS sporočilo na telefonsko številko 031/555 315.

Aktivnosti za obveščanje uporabnikov vzletne točke in pristajalnih mest o obveznem javljanju morajo izvesti tudi vsi upravniki vseh vzletnih točk in pristajalnih mest, katerih vzletna točka ali pristajalno mesto se nahaja v območju letališča. Za ta namen je potrebna namestitev ustreznih informativnih tabel na vzletni točki in na drugih ustreznih mestih, na katerih mora biti navedena obveznost javljanja upravniku letališča, na način, da tudi piloti letalnih naprav, ki ne letijo organizirano, pred začetkom aktivnosti, o svoji nameravani aktivnosti obvestijo upravnika letališča.

4. Nadzor

Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije izvaja nadzor v okviru pooblastil v skladu z Zakonom o letalstvu in Uredbo o jadrlnem zmajarstvu in jadrlnem padalstvu (Uradni list RS, št. 13/99 in 18/01 – Zlet).